

Про виховний потенціал змісту наскрізної програми «Мій Запорізький край»

Сучасна українська національна система виховання ґрунтується як на досягненнях рідного народу, його культурно-історичних традиціях, так і на кращих здобутках інших народів світу, бо український народ є не тільки творцем самобутнього національного, але й активним співавтором світового досвіду виховання. В цьому аспекті є надзвичайно актуальним досвід регіональної мистецько-виховної роботи викладачів системи позашкільної освіти, зокрема Запорізького міського Палацу дитячої та юнацької творчості. Упродовж 7 років в установі з успіхом в аспекті національного та регіонального виховання підлітків краю використовується наскрізна програма «Мій Запорізький край», укладена методистом О.Г.Мамулькіною. Програма розрахована на дітей від 12 до 17 років і передбачає: охоплення різнопланової діяльності - моделювання молодіжного одягу, українську вишивку, вишивку бісером, розпис по тканині, в'язання на спицях, декоративно-прикладне мистецтво, українське літературознавство, природно-історичне краєзнавство; об'єднання різних напрямів виховання, які передбачені виховною системою палацу, зокрема естетично-емоційний, моральний, патріотичний, екологічний; поєднання різних підходів до навчання й розвитку особисте і дитини - колективний та індивідуальний.

До змісту програми включено теми, які подають можливість дітям засвоїти особливості культури, ремесел та мистецтв рідного Запорізького краю. Зокрема, це матеріальна і духовна культура народів, що мешкають на території Запорізької області; природні та культурні ландшафти; народні промисли і ремесла рідного краю; особливості архітектури народів, які мешкають на території Запорізької області; особливості одягу народів регіону; українські календарні свята, традиції, звичаї та обряди. Практичний блок програми охоплює творчі зустрічі з майстрами народно-ужиткового мистецтва та митцями усіх видів мистецтв, що представлені на Запоріжжі,

екскурсіями до музеїв міста.

Естетико-світоглядною, виховною цінністю програми вважаємо можливість глибокого занурення до краєзнавчого матеріалу; пізнання традицій, що склалися в регіоні в історичній ретроспективі та сучасності; оцінювання регіональної специфіки народного та професійного мистецтва сьогодення.

Викликає зацікавленість розділ II програми «Природні та культурні ландшафти Запорізької області», де природний ландшафт представлений як середовище, в якому розвивається людство, в якому всі компоненти природи взаємодіють та взаємопов'язані між собою. Коли людина починає активно впливати на компоненти ландшафту, природний ландшафт стає культурним. Культурний ландшафт отримує можливості до саморегуляції, коли людина зменшує господарський тиск на компоненти природи. Авторка розглядає геокультурний образ степу; символи, знаки регіонального ландшафту та культури – балки, байраки, вербу, липу, березу, клен, калину, вишню, явір, терен, горобину та квіти як предмети повсякденного вжитку. «Зараз людина почала замислюватися над гармонійним поєднанням себе і природи після багатьох століть відокремлення себе від неї. Відомо, що людина енергетично пов'язана з природним середовищем землі, де народилася, звідки прийшла в життя. Воно дарує життєві сили, очищує й скресає з серця живий вогонь творчого натхнення» [1, с. 15].

Учні Запорізького міського Палацу дитячої та юнацької творчості, що навчаються за програмою О.Г.Мамулькіної «Мій Запорізький край», щороку з успіхом демонструють свої творчі роботи на міських, обласних та всеукраїнських виставках. Вони осяяні патріотизмом, любов'ю до рідного краю, а через це – й до України.

Національна система виховання містить в собі ті компоненти, які відповідають культурно-історичним здобуткам нації, її перспективам розвитку, матеріальним і духовним цінностям і характеризуються єдністю, цілісністю, взаємозалежністю і взаємозв'язком всіх своїх складових. Провідні

ідеї буття українського народу проймають всю національну систему виховання, інтегрують її компоненти в культурно-історичне ціле, цілісну систему. Система виховання ґрунтується на ідеях національного світогляду, філософії, ідеології, охоплює ідейне багатство народу, його морально-естетичні цінності, трансформовані в засобах народної педагогіки, народознавства, принципах, формах і методах організації виховного впливу на молодь. Досвід регіональної мистецько-виховної роботи викладачів системи позашкільної освіти, розглянутий на прикладі наскрізної програми «Мій Запорізький край», сприяє впровадженню в життя ідеалів національного виховання.

Література

1. Наскрізна програма «Мій Запорізький край» / [Укл. Мамулькіна О.Г.]. – Запоріжжя, 2009. – 24 с.